

บทบาทของวีดีโอ : สภาพปัจจุบันและแนวโน้ม

นางสาวลัดดา ศรีสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-999-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012944

i 10293991

ROLES OF VIDEO SYSTEM : THE PRESENT STATE AND FUTURE TRENDS

Miss Lakkana Srisawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-999-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของวิถีโอ : สภาพปัจจุบันและแนวโน้ม

โดย

นางสาวลักณา ศรีสวัสดิ์

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

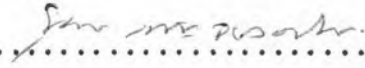
รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวดี บุญลือ

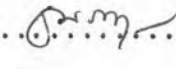

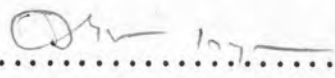
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

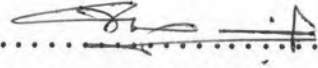
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุบล บุญจรงค์กิจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวดี บุญลือ)

..... กรรมการ
(ดร. วิเชียร เกตุสิงห์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของวิดีโอ : สภาพปัจจุบันและแนวโน้ม

ชื่อนิสิต นางสาวลลิตา ศรีสวัสดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบและเข้าใจถึงบทบาทตลอดจนประโยชน์และปัญหาของสื่อวิดีโอทั้งในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตปี พ.ศ. 2530-2540 และเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้สื่อวิดีโอเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศในแง่ต่าง ๆ ทั้งในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตปี พ.ศ. 2530-2540 โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย กลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการสื่อสารและสื่อ จำนวน 22 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. โดยทั่วไป ปัจจุบันสื่อวิดีโอมีบทบาทในการบันเทิง โน้มน้าวจิตใจหรือชักจูงใจผู้ชม และให้การศึกษาทั้งระบบในโรงเรียนและระบบนอกโรงเรียน สำหรับแนวโน้มในอนาคต สื่อวิดีโอจะมีบทบาทในการบันเทิงเพิ่มขึ้น โดยจะมีความหลากหลายในเนื้อหาสาระมากขึ้น สื่อวิดีโอจะมีแนวโน้มบทบาทในการใช้โน้มน้าวจิตใจหรือชักจูงใจผู้ชมเพิ่มขึ้น มีแนวโน้มใช้สื่อวิดีโอเพื่อเพิ่มโอกาสสำหรับการศึกษาและแสวงหาความรู้มากขึ้น และจะมีบทบาทในการเสนอข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชนไปสู่ประชาชน

2. ปัจจุบันการเข้ามาของสื่อวิดีโอมีประโยชน์คือ ช่วยเปิดโอกาสสำหรับการศึกษาและแสวงหาความรู้แบบการศึกษาเฉพาะรายบุคคล (individual study) เพิ่มขึ้น ช่วยเพิ่มเสรีภาพในการเลือกสารสนเทศมากขึ้น ช่วยให้ผู้ชมมีโอกาสชมรายการที่เป็นส่วนตัวมากขึ้น และช่วยแก้ปัญหาการผูกขาดของโทรทัศน์ แนวโน้มในอนาคตของประโยชน์ของสื่อวิดีโอ คือ เป็นสื่อหลักในการให้ข่าวสารข้อมูลและความบันเทิงสำหรับบางพื้นที่

๓. ปัจจุบันการเข้ามาของสื่อวิดีโอก่อให้เกิด**ปัญหา**คือ เทปวิดีโอภาพยนตร์บางประเภท กระตุ้นให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศีลธรรมและอาชญากรรมทางเพศ และแนวโน้มในอนาคตคือจะเปิดโอกาสให้ใช้ข่าวสารข้อมูลไปในลักษณะที่ไม่สมควร เพิ่มมากยิ่งขึ้น

๔. ความเป็นไปได้ในการใช้สื่อวิดีโอเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศในปัจจุบันได้แก่ พัฒนาการศึกษ พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสังคม-วัฒนธรรม และพัฒนาการสื่อสาร โดยสื่อวิดีโอมีบทบาทช่วยส่งเสริมการตัดสินใจ และพบว่าสื่อชนิดนี้เหมาะสำหรับการสื่อสารแบบกลุ่มย่อย การใช้สื่อวิดีโอเพื่อพัฒนาการเมืองการปกครองยังมีความเป็นไปได้น้อยมาก เกี่ยวกับแนวโน้มของการใช้สื่อวิดีโอเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศในอนาคต ผู้เชี่ยวชาญระบุอย่างเด่นชัดว่าสามารถทำได้เฉพาะพัฒนาการศึกษาและพัฒนาสังคม-วัฒนธรรม เท่านั้น แต่สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาการการเมืองการปกครอง และพัฒนาการสื่อสารแล้วยังไม่สามารถสรุปเป็นแนวโน้มในอนาคตที่ชัดเจนได้

Thesis Title Roles of Video System : The Present State and Future Trends

Name Miss Lakkana Srisawat

Thesis Advisor Associate Professor Thanawadee Boonlue, Ph.D.

Department Public Relations

Academic Year 1986

ABSTRACT

The main objectives of this study are to understand and acknowledge the roles, advantages and disadvantages of video as well as to study the possibilities of using video to enhance the development of the country, in whatever aspects, in the coming decade (A.D. 1987-1997). The study is based on the Delphi Technique with samples from 22 experts in the fields of communications and audio-visual instruments. Three sets of questionnaires were used for data collecting. The data were then analysed by means of median, mode and interquartile range. The main findings are as follows:

1. Generally, video are now playing a part in entertainment, public persuasion and education, both in school and non found education system. For the future trends, with a larger variety in content and availability of software, it will eventually play an even greater role in entertainment, education and public persuasion, and even in transferring information from the government and private sectors to the public. Video will gradually give consumers greater opportunities in study and research.

2. As video system has been introduced to Thailand, it has gradually brought advantages. Firstly, it provides more opportunity to those who want to do individual studies, giving them more in selecting and finding information. Secondly, it gives more privacy in selecting and watching programmes, thereby, breaking television's monopoly on programmes.

So we see that for the future trends, in some areas, the advantages of video will increase as it will be the main instrument in delivering information and providing entertainment to society.

3. At present, the introduction of video to Thailand is causing some problems. For example, some films violate the people's traditions and customs and can even cause some sex crimes. In the future trends, it might possibly provide the consumers with even more opportunities to behave in unsuitable ways.

4. Now, as video has a part to play in mass persuasion it can be used to help develop the country in the fields of education, economics and communications as well as in socio-traditional areas. However, it is less able to support political developments, and the study indicates that video is suitable only for small groups. In the future trends, according to the views of experts, video will influence the country's development only in the educational and socio-traditional fields. However, the study shows that there is not a clear enough conclusion for its influence on the development of economics, politics and communications.

กิตติกรรมประกาศ

การที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณบุคคลดังต่อไปนี้
ที่มีส่วนให้ความร่วมมือและช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดมา

บุคคลแรกคือ รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ ซึ่งเป็นทั้งประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นตลอดจนตรวจทานแก้ไขและ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์, ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี ซึ่งเป็นกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ที่ให้แนวความคิดและคำแนะนำในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์และการแก้ไข เรียบเรียง
และขอบพระคุณ ดร. วิเชียร เกตุสิงห์ ซึ่งเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และเป็นผู้ให้ความ-
ช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอขอบพระคุณ ร.อ. สุพจน์ แสงสายัณห์ กรรมการรองผู้จัดการ และผู้จัดการ
ฝ่ายเทคนิค บริษัทกรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด ที่สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา และ
ขอขอบพระคุณ คุณศรีณีย์ วิรุฒวงค์, เพื่อนร่วมงานที่บริษัทกรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด,
เพื่อนนิเทศศาสตร์รุ่น 7, คุณไชยา - คุณพลภัทร ศรีสวัสดิ์, เพื่อน ๆ น้อง ๆ และบุคคลอื่น ๆ
อีกหลายท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ที่อยู่เบื้องหลังคอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา

ท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อ-แม่ ซึ่งคอยกระตุ้นและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย
ตลอดเวลาจนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จ เป็นรูปเล่ม

ลัดดา ศรีสวัสดิ์

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
บทที่	
1. บทนำ	1
/ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา	1
/วัตถุประสงค์ของการวิจัย	22
/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	22
นิยามศัพท์	22
ข้อตกลงเบื้องต้นของการศึกษา	23
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	24
2. แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3. /วิธีดำเนินการวิจัย	56
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร : การเลือกผู้เชี่ยวชาญ	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย : แบบสอบถาม	56
การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล	58
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
5. /สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	83
เอกสารอ้างอิง	95

ภาคผนวก	102
ก. แบบสอบถาม	102
ข. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	130
ค. สูตรการคำนวณ ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล	134
ง. เหตุผลของการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	149
จ. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	155
ฉ. ชนิดของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	158
ช. การดูแลรักษา เครื่องเล่นวีดีโอ	160
ประวัติผู้เขียน	161

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1.	สถิติการนำเข้าของสื่อวิดีโอตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2526	3
2.	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการลดลงของความคลาดเคลื่อน และจำนวน ผู้เข้าร่วมโครงการ	47
3.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของข้อกระทงความ เกี่ยวกับบทบาทโดยทั่ว ๆ ไปของ สื่อวิดีโอในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มปี พ.ศ. 2530-2540 เรียงลำดับจาก ค่ามัธยฐานสูงสุด	63
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของข้อกระทงความ เกี่ยวกับประโยชน์หรือข้อดีอัน เกิด จากการเข้ามาของสื่อวิดีโอในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มปี พ.ศ. 2530 - 2540 เรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุด	65
5.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของข้อกระทงความ เกี่ยวกับปัญหาหรือข้อเสียอัน เกิด จากการเข้ามาของสื่อวิดีโอในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มปี พ.ศ. 2530 - 2540 เรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุด	68
6.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของข้อกระทงความ เกี่ยวกับประโยชน์ของสื่อวิดีโอที่ใช้ ในการพัฒนาประเทศในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มปี พ.ศ. 2530-2540 เรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุด	70
7.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของข้อกระทงความ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการใช้ สื่อวิดีโอเพื่อการพัฒนาการศึกษาในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มปี พ.ศ. 2530 - 2540 เรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุด	73
8.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของข้อกระทงความ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการใช้ สื่อวิดีโอเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มปี พ.ศ. 2530 - 2540 เรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุด	74
9.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของข้อกระทงความ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการใช้ สื่อวิดีโอเพื่อพัฒนาสังคม-วัฒนธรรม ในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มปี พ.ศ. 2530-2540 เรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุด	77

ตารางที่

10.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของข้อกระทงความ เกี่ยวกับความ เป็นไปได้ในการใช้ สื่อวิดีโอเพื่อการพัฒนาการเมือง-การปกครองในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มปี พ.ศ. 2530-2540 เรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุด	79
11.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของข้อกระทงความ เกี่ยวกับความ เป็นไปได้ในการใช้ สื่อวิดีโอเพื่อการพัฒนาการสื่อสารในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มปี พ.ศ. 2530-2540 เรียงลำดับจากค่ามัธยฐานสูงสุด	80
12.	ความถี่ของการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับบทบาทของวิดีโอ สภาพปัจจุบันและแนวโน้มปี พ.ศ. 2530-2540	137
13.	ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงแต่ละข้อในแบบสอบถามรอบที่ 2	141
14.	ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงแต่ละข้อในแบบสอบถามรอบที่ 3	145
15.	เหตุผลในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของวิดีโอ : สภาพปัจจุบัน และแนวโน้มปี พ.ศ. 2530-2540	149
16.	ขนาดของตลาดคาสเซ็ทภาพ	158
17.	รายละเอียดของระบบต่าง ๆ	159